

RNDr. Josef Postránecký
náměstek ministra vnitra
pro státní službu

Praha 12. března 2019
Č. j. MV-32326-2/OSK-2019
Přílohy: 1/2

Vážená paní magistro,

dne 8. února 2019 jsem obdržel Váš dopis ze dne 7. února 2019 č. j. KVO-P-6311/2019 se žádostí o stanovisko **k charakteru činnosti přizvaných osob při výkonu kontroly vykonávané kontrolními orgány**. Podnětem k této Vaší žádosti byl postup Ministerstva práce a sociálních věcí, které ukončilo spolupráci s externími spolupracovníky, kteří působili při inspekci poskytování sociálních služeb jako přizvaní odborníci ve smyslu § 98 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, nebo inomínátních smluv podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Níže Vám zasílám své stanovisko v této věci.

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), je základní právní normou upravující postup kontrolních orgánů při kontrole činnosti kontrolovaných osob, jenž je výkonem veřejné moci bez ohledu na to, jak je v jiných právních předpisech kontrola označována (např. kontrola, dohled, dozor, inspekce). Kontrolní řád upravuje základní procesní pravidla kontroly, jež by měla být dodržena při postupu všech kontrolních orgánů.

Možnost účasti přizvané osoby na kontrole je upravena v § 6 odst. 1 kontrolního řádu: „*Kontrolní orgán může k účasti na kontrole v zájmu dosažení jejího účelu přizvat fyzickou osobu (dále jen „přizvaná osoba“).*“ Odůvodnění možnosti účasti přizvané osoby na kontrole obsahuje důvodová zpráva k § 6 kontrolního řádu: „*Kontroly se vedle kontrolujících mohou zúčastnit též další osoby, např. znalci, tlumočníci, jiní experti, popř. i zaměstnanci orgánu nadřízeného kontrolnímu orgánu (nejedná se však o kontrolu prováděnou nadřízeným kontrolním orgánem). Rozhodnutí, zda a jaké osoby budou ke kontrole přizvány, závisí zcela na správním uvážení kontrolního orgánu. Jedinou podmínkou je vazba jejich účasti na splnění účelu kontroly. Touto podmínkou je zajištěno, aby se kontroly neúčastnily osoby, jejichž účast není potřebná.*“ Důvod přizvání přizvané osoby má být podle § 12 odst. 1 písm. c) kontrolního řádu obsažen v protokolu o kontrole jako „*označení přizvané osoby, včetně důvodu jejího přizvání*“.

S úpravou institutu přizvané osoby podle kontrolního řádu koresponduje i výklad ve Sborníku stanovisek veřejného ochránce práv č. 15 Kontrolní orgány¹. Podle něho „*Poslední zvláštní kategorií osob, s nimiž se můžeme při výkonu*

¹ https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Kontrolni-organy.pdf

*kontrolní činnosti setkat, jsou tzv. přizvané osoby. **Role přizvané osoby spočívá zpravidla v poskytnutí odborné podpory kontrolnímu orgánu, který kontrolu vede a zároveň nemá odborné znalosti či zkušenosti pro posouzení dodržení povinnosti ze strany kontrolovaného. Důvodem „přizvání“ určité osoby (např. překladatel, znalec nebo jiný odborník) je tedy především zájem kontrolního orgánu na dosažení účelu kontroly. V zásadě však není vyloučeno, že přizve „pouze“ nestrannou osobu, jejímž úkolem bude dosvědčení faktického průběhu kontroly. Jakou osobu kontrolní orgán přizve, je toliko na jeho úvaze a kontrolní orgán nese odpovědnost za případné negativní následky s přizvanou osobou spojené. Ten také odpovídá za to, že přizvání takové osoby je účelné a potřebné a že přizvaná osoba má požadované znalosti, odbornosti či zkušenosti. Účel účasti přizvané osoby je třeba poznačit v kontrolním protokolu.“***

Předně je třeba uvést, že **příprava a provádění správních úkonů včetně kontroly** – v této věci inspekce poskytování sociálních služeb – je podle § 5 odst. 1 písm. n) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, **výkonem státní služby. Inspekce poskytování sociálních služeb je tedy výkonem služby.** Podle § 97 odst. 1 zákona o sociálních službách inspekci poskytování sociálních služeb provádí Ministerstvo práce a sociálních věcí. V Ministerstvu práce a sociálních věcí ji provádí konkrétně odbor inspekce sociálních služeb. Na všech služebních místech odboru inspekce sociálních služeb je podle přílohy č. 1 nařízení vlády č. 106/2015 Sb., o oborech státní služby, stanoven obor státní služby č. 20 Sociální služby a sociální práce, kterému odpovídají správní činnosti uvedené v části 2. Zařazení správních činností členěných podle odborného zaměření do platových tříd v dílu 20. Sociální věci nařízení vlády č. 302/2014 Sb., katalog správních činností. V tomto dílu je u 11. platové třídy pod bodem 4. uveden „*Komplexní výkon inspekce poskytování sociálních služeb nebo inspekce sociální ochrany*“. Komplexním výkonem inspekce poskytování sociálních služeb nebo inspekce sociální ochrany se ve smyslu § 2 písm. c) katalogu správních činností rozumí činnosti zahrnující bezpodmínečně všechny části daného celku (systému) vymezeného příkladem činnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že **veškerá příprava a provádění inspekce poskytování sociálních služeb musí být zabezpečena státními zaměstnanci zařazenými v Ministerstvu práce a sociálních věcí v odboru inspekce sociálních služeb.**

Z výše uvedeného ovšem dále vyplývá, že **přizvání specializovaných odborníků k účasti na inspekci poskytování sociálních služeb nelze interpretovat jako přípravu a provádění inspekce poskytování sociálních služeb, ale toliko jako poskytnutí odborné podpory Ministerstvu práce a sociálních věcí. Poskytování odborné podpory pak není uvedeno v § 5 odst. 1 písm. n) zákona o státní službě, a není tedy výkonem státní služby.**

Činnost specializovaných odborníků přizvaných k účasti na inspekci poskytování sociálních služeb lze tedy vykonávat na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákoníku práce nebo inominátních smluv podle občanského zákoníku. V souladu se stanoviskem sekce pro státní službu, jež je připojeno, lze činnost specializovaných odborníků přizvaných k účasti

na inspekci poskytování sociálních služeb podřadit pod práce menšího rozsahu, které se netýkají výkonu státní správy. Tyto práce byly specifikovány tak, že se může jednat o poradenskou, konzultační, oponentní nebo expertní nezávislou činnost vykonávanou ad hoc.

Činnosti přizvaných osob při výkonu kontroly vykonávané kontrolními orgány v jiných služebních úřadech by měla být vykonávána za totožných podmínek.

Závěrem mi dovoluji, vážená paní magistro, uvést, že pokud jde o Vámi zmíněné stanovisko č. j. MV-6366-28/OSK 2018 ze dne 13. dubna 2018, to bylo zpracováno k dotazu týkajícímu se části desáté hlavy sedmé zákona o státní službě - Použití pracovního poměru, tj. obsazování služebních míst osobami v pracovním poměru podle pracovněprávních předpisů (§ 178 a 178a zákona o státní službě), nikoliv k otázce užití dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr podle zákoníku práce nebo inominátních smluv podle občanského zákoníku v prostředí státní služby, a proto v této věci není příslušné.

S pozdravem

RNDr. Josef Postránecký
v z. Mgr. Iva Hřebíková

Vážená paní
Mgr. Jana Gregorová
zástupkyně ředitelky právní sekce
Veřejný ochránce práv
Brno